

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 19 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, w sprawie o sygn. akt I C 398/19 z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko S. K. o zapłatę oddalił powództwo.

Powyższy wyrok zaskarżyła w całości apelacją strona powodowa. Zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu:

1. Naruszenie zasady kontradyktoryjności i przepisu art. 232 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik postępowania i oddalenie powództwa, pomimo tego, że pozwana nie przedstawiła jakichkolwiek dowodów uzasadniających oddalenie powództwa, a powód przedstawił dowody potwierdzające zasadność roszczeń;
2. Naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 309 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy i bezpodstawne przyjęcie przez Sąd, że kserokopia nie może stanowić dowodu w postępowaniu sądowym, podczas gdy zgodnie z powyższym przepisem kserokopia stanowi jeden z innych środków dowodowych w postępowaniu cywilnym;
3. Naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 129 § 1 i 2 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez bezpodstawne uznanie, że powód powinien przedstawić oryginały dokumentów, bądź ich odpisy potwierdzone za zgodność z oryginałami przez notariusza, podczas gdy powyższy przepis wymaga przedstawienia dokumentów w takiej formie jedynie na żądanie pozwanego, a pozwana (ani Sąd) nie zażądali przedstawienia oryginałów lub odpisów potwierdzonych za zgodność z oryginałami przez notariusza.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty powód wniósł o:

1. Uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
2. Ewentualnie o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości;
3. Zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem I instancji i Sądem II instancji według norm przepisanych;
4. Dopuszczenie dowodu z odpisów dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałami przez notariusza, których kserokopie powód przedstawił w postępowaniu przez Sąd pierwszej instancji, że kserokopie nie są wystarczające do wykazania roszczenia powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w kierunku postulowanym przez apelanta.

Odnosząc się do zarzutu apelacji polegającego na nieprzyznaniu przez Sąd Rejonowy waloru dowodu z dokumentu kserokopiom załączonych przez powoda pism w sprawie, to należy poczynić na tym tle kilka uwag. W doktrynie wskazuje się na fakt, iż dla prawa cywilnego materialnego irrelevantny jest nośnik, na którym utrwalono informację. Znaczenie takie zyskuje natomiast w prawie formalnym i tam ewentualnie powinien być uwzględniony w definicji dokumentu, rozumianego jako środek dowodowy. Wymogi jakie stawia się dokumentom opisuje art. 129 § 1 k.p.c. strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć oryginał dokumentu w sądzie jeszcze przed rozprawą. Natomiast w § 2 zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. W świetle rozpatrywanej sprawy powód nie przedstawił oryginałów dokumentów, ani ich odpisów poświadczonych za zgodność z oryginałem, co sprawia że nie można ich było traktować jako dowodów z dokumentu. Mimo to nie można było odmówić im całkowicie waloru dowodu, bowiem

jak przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z 23 stycznia 2020 r. sygn. II PK 135/18 - niepoświadczony kserokopie wprowadzone nie stanowią dowodów z dokumentów, o których mowa w art. 244 i art. 245 k.p.c., nie są jednak pozbawione mocy dowodowej, w rozumieniu art. 232 w zw. z art. 308 k.p.c. Dopóki sąd ani strona przeciwna nie zakwestionuje ich i nie zażąda złożenia oryginałów dokumentów, stanowią one jeden ze środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowodnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dowody te, jak każde inne, podlegają ocenie sądu na podstawie art. 233 k.p.c. Dopiero, jeżeli sąd zażąda przedstawienia oryginału dokumentu, strona jak również każda inna osoba, która go posiada, obowiązana jest, zgodnie z art. 248 k.p.c., przedstawić oryginał. Obowiązek złożenia oryginału dokumentu powstaje dla strony, która powołuje się na dokument, także w sytuacji wskazanej w art. 129 § 1 k.p.c., a więc wtedy, gdy strona przeciwna zażądała złożenia oryginału dokumentu. W realiach niniejszej sprawy strona powodowa wykazała się całkowitą biernością, nie tylko nie zażądała złożenia oryginału pism powoda, ale nie wykazała zgody żadnej aktywności w procesie czego rezultatem było wydanie wyroku zaocznego. Tym samym pojawił się problem czy informacje zawarte w pismach powoda uznać za wiarygodne środki dowodowe odwzorowujące prawdziwy stan rzeczy. Sąd Okręgowy podzielił argumentację skarżącego, iż złożone przez niego kserokopie umowy pożyczki, wyciągu z ksiąg, wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy stworzyły domniemanie prawdziwości treści zawartych w tych materiałach, bowiem kopia pisma również stanowić może dowód podlegający ocenie, jako "inny środek dowodowy" z art. 309 k.p.c. (tak w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 29 listopada 2016 r. I Aca 1027/16). Z uwagi na okoliczność braku aktywności ze strony, a w szczególności braku zaprzeczenia dowodom wskazywanym przez powoda należało w oparciu o art. 230 k.p.c. uznać powoływane przez powoda fakty za przyznane.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 232 k.p.c., który określa reguły dowodzenia, obciążając strony obowiązkiem wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne, to jest on częściowo zasadny. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak słusznie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19 lipca 2019 r. sygn. I Aca 63/19). Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy ani nie jest zobowiązany do zarządzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron czy wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Tym samym stanowisko skarżącego wskazujące na bezzasadne oddalenie powództwa w sytuacji gdy powód przedstawił dowody na poparcie swoich twierdzeń, które nie spotkały się z żadną reakcją ze strony pozwanej, wobec swojej zasadności przemawiało za uznaniem faktów powołanych przez skarżącego za wiarygodne, z uwagi na brak ich zakwestionowania przez stronę pozwaną, przesądzając ostatecznie o uznaniu roszczenia powoda wobec pozwanej w kwocie 21.381,31 zł.

Z wymienionych względów Sąd Okręgowy uwzględnił apelację pozwanego w całości i zmienił zaskarżony wyrok zaoczny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego należnych powodowi od pozwanej, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. czyli zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który pozwana przegrała w instancji odwoławczej w całości.